

Εισαγωγικό σημείωμα ευρετηρίου του περιοδικού Σύγχρονα Θέματα, περίοδος Α΄, (1962-1966)

του ΣΑΒΒΑ Ε. ΤΣΙΛΕΝΗ

Να μου συγχωρεθεί το ότι ξεκινώ το σημείωμα αυτό, τεχνικού κυρίως χαρακτήρα, με μία αυτοβιογραφική παρένθεση. Όταν το 1978 μού προτείνεται να βοηθήσω στην επανέκδοση των Συγχρόνων Θεμάτων δεν φανταζόμουν ότι θα συνέβαλλα στην ιστορία του αποδελτιώνοντας και τις δύο φάσεις της έκδοσής του. Είναι το ελάχιστο καθήκον σε ανταπόδοση των όσων έμαθα και όσων γνώρισα αυτά τα τριάντα χρόνια που έζησα στην Ελλάδα, τη φιλία και το συλλογικό πνεύμα που αναπτύχθηκε όλο αυτό το διάστημα. Τα ενδιαφέροντά μου με έστρεψαν στην αναζήτηση άρθρων στα τεύχη της προχουντικής περιόδου και ήμουν εξοικειωμένος με την πολύπλευρη και ενδιαφέρουσα ύλη του περιοδικού. Πιστεύω ότι ο ερευνησιασμός του περιοδικού τύπου χρησιμεύει όχι μόνο στην αποτίμηση του περιεχομένου αλλά και της εικόνας και των ιδεολογικών ρευμάτων μιας εποχής. Έτσι αφού έκανα την δύσκολη δουλειά –λόγου όγκου– της δεύτερης περιόδου, βλ. τ. 86, Σεπτ. 2004, με την αμέριστη βοήθεια του φίλου και μέλους της Συντακτικής επιτροπής (Σ.Ε.) Μπάμπη Γεωργαντίδη κατάφερα να φέρω σε πέρας και το παρόν τεύχος.

Δεν θα επαναλάβω τις βασικές αρχές αποδελτίωσης και κατάταξης κατ' αλφαβητική σειρά των συγγραφέων των κειμένων που περιέχονται στους τέσσερις τόμους της περιόδου αυτής. Θα αναφερθώ μόνο στις διαφορές που υπάρχουν παραθέτοντας τον κατάλογο των τευχών ανά τόμο και έτος έκδοσης, για την διευκόλυνση των μελετητών που θα συνεπικουρούνται και από τα γεγονότα που εκθέτει ο Ε. Μπιτσάκης ως προς το ιστορικό του περιοδικού. Επίσης για τους φιλόστορες αναγνώστες παραπέμπουμε στο κείμενό του, «Ο Σταμάτης Χρυσολούρης και τα Σύγχρονα Θέματα» (τ. 27, Απρίλιος-Ιούνιος 1986, σ. 5), που γράφηκε με αφορμή την απώλεια του «εκδότη» του [από το τ. 7, Οκτώβριος-Νοέμβριος 1963 έως το τελευταίο τεύχος (τ. 24, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1966) της Α΄ περιόδου] και «ιδρυτή» της Β΄ περιόδου του περιοδικού. Αξίζει νομίζω να σημειωθεί ότι δεν έγινε δυνατό να ανεβρεθεί, μετά από συστηματικό ψάξιμο σε βιβλιοθήκες και παλαιοβιβλιοπωλεία, τεύχος του έτους του 1967, ενώ φαίνεται ότι συνεχίστηκε η ζωή του μέχρι τον Απρίλιο του ίδιου έτους.

Την περίοδο της επταετίας κυκλοφόρησαν τρία μηνιαία τεύχη με τον ίδιο τίτλο Σύγχρονα Θέματα, τον Ιανουάριο/Φεβρουάριο και Μάρτιο 1972, με υπότιτλο «Περιοδική έκδοση γενικού προβληματισμού», ενώ ο υπότιτλος της Α΄ περιόδου ήταν «Περιοδικό επιστημονικής έρευνας». Εκδότης αυτού του περιοδικού ήταν ο Μιχάλης Μπακιρτζής, ο οποίος δεν είχε καμία σχέση με την συντακτική ομάδα είτε αυτής της περιόδου είτε της παρούσης, όπως μας είπε ο ίδιος.

Διευκρινίζουμε ότι οι Θεματικές ενότητες συμπυκνώθηκαν για λόγους ευκολίας, κυρίως στο Ευρετήριο Επίκαιρων Θεμάτων και περιλαμβάνουν τις ομοειδείς στήλες «Επικαιρότητα», «Παγκόσμια επικαιρότητα», «Επιστημονικά νέα», «Επιστημονική κίνηση», «Ελληνική επιστημονική κίνηση», «Επιστήμη στην Ελλάδα», «Το χρονικό της πνευματικής ζωής», «Το χρονικό της επιστήμης» και «Οι επιστήμονες και η ζωή τους». Εξαιρέση αποτέλεσαν τα ευρετήρια δύο ενοτήτων «Η ελληνική οικονομία» με επιμέλεια της Φανής Βέττα και «Η διεθνής οικονομική ζωή» του Αιμίλιου Ζαχαρέα, από το τεύχος (τ.) 17-18

Τόμος Α΄, τ. 1, Σεπτ.-Οκτ. 1962μ σ. 1-122
» », τ. 2, Νοέμ.-Δεκ. 1962, σ. 123-247
» », τ. 3, Ιαν.-Φεβρ. 1963, σ. 251-374
» », τ. 4, Μάρ.-Απρ. 1963, σ. 379-486
» », τ. 5, Μάιος-Ιούν. 1963, σ. 491-599
» », τ. 6, Ιούλ.-Αύγ. 1963, σ. 563 [600]-671[709]

Τόμος Β΄, τ. 7, Οκτ.-Νοέμ. 1963, σ. 1-106
» », τ. 8, Δεκ. 1963-Ιαν. 1964, σ. 113-220
» », τ. 9, Φεβρ.-Μάρ. 1964, σ. 225-336
» », τ. 10-11, Απρ.-Ιούν. 1964, σ. 338-462
» », τ. 12, Ιούλ.-Σεπτ. 1964, σ. 465-579ξ

Τόμος Γ΄, τ. 13, Ιαν.-Φεβρ. 1965, σ. 1-126
» », τ. 14, Μαρ.-Απρ. 1965, σ. 131-255
» », τ. 15, [-] 1965, σ. 257-383
» », τ. 16, Σεπτ. 1965, σ. 385-510
» », τ. 17-18, [-] 1965, σ. 513-644

Τόμος Δ΄, τ. 19, Ιαν.-Φεβρ. 1966, σ. 1-128
» », τ. 20 Μαρ.-Απρ. 1966, σ. 129-250
» », τ. 21, Μάιος-Ιούν. 1966, σ. 257-369
» », τ. 22, Ιούλ.-Αύγ. 1966, σ. 377-473
» », τ. 23, Σεπτ.-Οκτ. 1966, σ. 481-590
» », τ. 24, Νοέμ.-Δεκ. 1966, σ. 593-705

ώς το τ. 21 και δίχως την επιμέλεια των από το τ. 22 έως το τ. 24. Τέλος βασικό χαρακτηριστικό είναι η ανωνυμία των περισσοτέρων κειμένων, πολλά από τα οποία είναι με ακρώνυμα που δεν ήταν δυνατόν να ταυτισθούν, λόγω άγνοιας, των συντελεστών παραγωγής της ύλης. Όπου ήταν δυνατόν αναγράφηκε το όνομά τους εντός αγκυλών.

Τέλος λόγω της συνεχούς αρίθμησης των τεσσάρων τόμων, στα ευρετήρια των ενοτήτων δεν αναγράφεται ο αριθμός του τεύχους των περιοδικών αλλά μόνο η αρίθμηση του τόμου, ενώ στο ευρετήριο των συγγραφέων εντός παρενθέσεων τοποθετήθηκε και ο αριθμός τους. Τελευταία υπόμνηση είναι η τυπογραφική αβλεψία στη σελιδαρίθμηση του τ. 6 στον πρώτο τόμο, που αρχίζει με την σελίδα 563 αντί του άρθρου 600. Κάθε λάθος που θα ανεβρεθεί βαρύνει αποκλειστικά τον συντάξαντα τα ευρετήρια.